

PAȘTI SAU PAȘTE. INCURSIUNEA SACRAMENTALĂ

George Lateș¹

Anul 2023 se arată generos cu viețuitorii spațiului european și nu numai. Calendarul ne-a blagoslăvit cu patru rânduri de paști, momentan fiind în plină derulare fenomenul pascal în condordanță sau dizarmonie cu vremea extrem de capricioasă. Ploi interminabile zăpezi troienite peste peste case și drumuri, inundații și vijelii tulbură câte puțin bucuria simplă a sărbătorilor de Prier. Dincolo de vicisitudinile meteorologice, omul credincios are șansa contemplării sacrului, ceea ce-l face să uite de răul abătut peste lume.

Întâiul Paști, pe care-l avem în vedere, e cel evreiesc, sărbătoarea de Pesach fiind primită cu bucurie de credincioșii iudaici, tot mai puțin numeroși în spațiul românesc. Evenimentul celebrat de aceștia este ieșirea din robia egipteană, trecerea mării și rătăcirea ulterioară prin pustiu sub îndrumarea lui Moise vreme de 40 de ani, ca să se producă schimbul de generații și uitarea mentalității de sclavi, obligatorie în Tărâmul Făgăduinței. Sinagogile răsună de cântările ce celebrează evenimentul întemeietor de nouă rânduală, pusă sub semnul Cărilor sfinte.

Al doilea Paști este cel catolic și coincide cu sărbătoarea de Florii a ortodocșilor. Comunitățile catolice și protestante celebrează învierea christică și biruința luminii asupra întunericului. Credincioșii așteaptă în biserici și catedrale într-un întuneric simbolic momentul biruinței luminii la miez de noapte și o scelebraza prin lumânări aprinse și salutul de bucurie „Christos a Înviat”. În fiecare an cu neconcordanță a Paștelor catolice cu cele ortodoxe reînvie vechea dispută postschismatică și îndemnul în van al reunirii celor două biserici surori. Orgoliile teologice și alte interese fac zadarnică orice tentativă de raționalitate.

Al treilea Paști e cel ortodox, mult mai prezent în spațiul public datorită numărului mult mai mare de creștini arondați ortodoxiei. Urarea christică, rostită cu emfază sau simplă bucurie, s-ar cere asumată printr-o decodificare adecvată. Sensul Învierii nu se rezumă la un act miraculos, ci are în vedere un sens mai profund decât cel din creștinismul cosmic, sugerat și de pictura bisericească. Spiritul lui Iisus Nazarineanul a înviat după cei 400 de ani ce despart crucificarea sa de momentul scrierii Bibliei în cetatea Alexandriei. Ritualul creștin ortodox lasă să se înțeleagă doar o renaștere fizică, în locul celei spirituale.

Al patrulea Paști e cel al ortodocșilor de ritm vechi, celebrat două săptămâni mai târziu decât cel ecumenic. Evenimentele recente ne-au tulburat liniștea, când știrile alarmante venite din Ucraina vecină invocau violențe nemaivăzute contra preoților români din zona Cernăuți,

---

¹ Conf.univ.dr., Universitatea Danubius din Galați

afiliați Patriarhiei Moscovei. Tulburările s-au mai domolit, astfel că toți creștinii ortodocși pot primi în pace spirituală lumina Învierii.

N.B.: O precizare filologică, demnă de a fi luată în seamă. Forma „paști” e de singular, iar „paște” e forma corectă de plural. Chiar dacă unii le mai confundă, urarea noastră către colegi e cea de

Hristos a Înviat!

Editura Universitară Danubius, Biblioteca Universitară Benone Pușcă și
Departamentul Media